

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 230.041 van 30 januari 2015
in de zaak A. 207.948/X-15.352.**

In zake : 1. Helena VAN LERBERGHE
 2. Alain GUNZBURG
 3. Jean-Pierre DE ROECK
 4. Peter ROEVENS
 5. Paul VAN DIJCK
 6. Bertha LUYCKX
 7. Paul LEMOINE
 8. Avi TELLER
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Willem Slosse
 kantoor houdend te 2018 Antwerpen
 Mechelsesteenweg 64/2
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de GEMEENTE MALLE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Paul Bruyns
kantoor houdend te 2390 Malle
Berkenlaan 5
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 11 februari 2013, strekt tot de
nietigverklaring van het besluit van de gemeenteraad van Malle van 26 november
2012 houdende de definitieve vaststelling van het ontwerp van rooilijn- en
onteigeningsplan voor de Jagersweg.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Joke Goris heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 19 september 2014.

Staatsraad Jan Clement heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Marco Schoups, die *loco* advocaat Willem Slosse verschijnt voor de verzoekende partijen, en advocaat Paul Bruyns, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Wouter De Cock heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. De verzoekers zijn allen eigenaar van onroerende goederen, gelegen aan de Jagersweg, de Eikendreef of de Eekhoorndreef te Malle.

4. De op 26 oktober 2009 door de gemeenteraad van Malle definitief vastgestelde rooilijn- en onteigeningsplannen voor de Eikendreef, Jagersweg en Eekhoorndreef worden bij 's Raads arrest nr. 217.677 van 2 februari 2012 vernietigd.

5. Op 27 augustus 2012 stelt de gemeenteraad van de gemeente Malle het ontwerp van rooilijn- en onteigeningsplan voor de Jagersweg voorlopig vast.

6. Van 17 september 2012 tot 16 oktober 2012 wordt een openbaar onderzoek georganiseerd tijdens hetwelk 20 bezwaarschriften worden ingediend, waaronder bezwaarschriften van de verzoekers.

7. Op 8 augustus 2012 verleent de gemeentelijke commissie ruimtelijke ordening van Malle gunstig advies.

8. Op 26 november 2012 onderzoekt de gemeenteraad van de gemeente Malle de ingediende bezwaarschriften. De gemeenteraad wijst de bezwaren af en stelt in diezelfde zitting het ontwerp van rooilijn- en onteigeningsplan voor de Jagersweg definitief vast.

Dit is de bestreden beslissing. Zij wordt per aangetekend schrijven van 12 december 2012 betekend aan de eigenaars van de betrokken percelen – onder wie tweede, derde, vierde en zesde verzoeker – en bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 18 december 2012.

IV. Samenvoeging

9. Aangezien de beroepen in de zaken A. 207.942/X-15.349 en A. 207.947/X-15.351 en de onderhavige zaak andere beslissingen tot voorwerp hebben, wordt de door de verwerende partij gevraagde samenvoeging van deze zaken niet aangewezen geacht.

V. Ontvankelijkheid van het beroep

Standpunt van de partijen

10. In hun verzoekschrift situeren tweede, derde, vierde en zesde verzoeker hun belang in het feit dat zij eigenaar zijn van een woning gelegen aan de Jagersweg of aan de Eikendreef op een hoekperceel met de Jagersweg, die zij ook zelf bewonen. Hun eigendom zal door de bestreden beslissing worden ingenomen.

Het verzoekschrift vervolgt dat ook de overige verzoekers, die woonachtig zijn aan de Eikendreef of de Eekhoorndreef, een belang hebben bij hun beroep. Het bestreden rooilijn- en onteigeningsplan brengt immers gevolgen met zich mee die de Jagersweg overstijgen en de hele buurt aanbelangen, inclusief de Eikendreef en de Eekhoorndreef. Het plan zal immers essentieel zijn om in de volledige buurt een netwerk voor collectieve afvalwaterzuivering aan te leggen en de waterproblematiek te regelen. Voorts wordt de betrokken wijk gekenmerkt door de aanwezigheid van groen en rustige, smalle dreven. Het bestreden plan zal het uitzicht van de dreef volledig wijzigen, waardoor de woonkwaliteit van de verzoekers wordt aangetast. Deze motieven gelden ook voor de overige verzoekers, die woonachtig zijn aan de Eikendreef of de Eekhoorndreef. De verzoekers wijzen erop dat de uitvoering van de bestreden beslissing tot gevolg zal hebben dat de verkeerscirculatie in de Jagersweg wijzigt, waardoor deze weg zijn rustig karakter zal verliezen. Alle verzoekers ondervinden hiervan een nadeel.

Ten slotte voeren de verzoekers aan dat zij de wijk net wilden bewonen omwille van het rustige karakter ervan. De bestreden plannen zullen het uitzicht van de ganse wijk dramatisch wijzigen en leiden tot een verlies van het rustige karakter en tot onvermijdelijke verkeerstoename. Alle verzoekers zullen een waardevermindering van hun woningen lijden, nu deze niet langer gelegen zullen zijn in een rustige wijk maar ingesloten zullen liggen tussen twee wegen met aanzienlijk verkeer.

11. De verwerende partij werpt in haar memorie van antwoord op dat eerste, vierde, vijfde, zevende en achtste verzoeker geen belang hebben bij de vernietiging van de bestreden beslissing, nu hun eigendom niet wordt getroffen door het bestreden rooilijn- en onteigeningsplan.

Verder wijst de verwerende partij erop dat voor de eigendommen van derde en vierde verzoeker de rooilijn van 12 meter reeds definitief werd vastgelegd in de betrokken verkavelingsvergunningen. Het is ook niet om die reden dat vierde verzoeker niet is opgenomen in de innemingstabel. Om diezelfde reden werd ook zijn beroep in het raam van de vorige procedure verworpen.

Tot slot stelt de verwerende partij dat eerste, zevende en achtste verzoeker niet eens in de Jagersweg wonen. Bovendien tonen zij op geen enkele wijze aan dat zij persoonlijk en concreet enig nadeel kunnen ondervinden op het vlak van waterhuishouding en/of woonkwaliteit ten gevolge van de bestreden beslissing. Het rooilijnplan op zich wijzigt immers de bestaande ruimtelijke structuur van de omgeving niet.

12. In hun memorie van wederantwoord preciseren de verzoekers dat achtste verzoeker inderdaad niet de eigenaar is van de eigendom waarop hij woont. De eigendom staat immers op naam van de zoon van achtste verzoeker, aan wie hij het huis heeft geschonken, met voorbehoud van het recht om tot zijn dood in het huis te mogen blijven wonen.

Verder betwisten de verzoekers dat het rooilijnplan geen enkele weerslag zou hebben op de waterhuishouding en/of de woonkwaliteit in de buurt. Het is wel degelijk met de bestreden beslissing dat de rooilijn wordt aangeduid en vastgelegd. Het is die keuze van aanduiding/inplanting die de verzoekers benadeelt en aangeeft waar de latere werken zullen worden uitgevoerd.

13. In hun laatste memorie stellen de verzoekers dat hun wijk actueel wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van groen en rustige, smalle

dreven die enkel gefrequiteerd worden door de bewoners, behalve dan de Jagersweg die een gekende wandelroute is en ook een veilige fietsroute uitmaakt voor onder andere de schoolgaande jeugd. Door de uitvoering van het bestreden rooilijnplan zal onder meer de indeling van de wegzate wijzigen.

Beoordeling

14. De verwerende partij betwist het belang van tweede, derde en zesde verzoeker niet. Het beroep is alleszins ontvankelijk wat deze verzoekers betreft. In die omstandigheden en aangezien, zoals hierna blijkt, het beroep toch moet worden verworpen, is er geen reden om nog op het belang van eerste, vierde, vijfde, zevende en achtste verzoeker in te gaan.

VI. Omvang van de vernietiging

15. De verwerende partij werpt op dat een eventuele vernietiging enkel betrekking kan hebben op de percelen waarvan de verzoekers eigenaar zijn.

16. De vraag naar een beperking van de omvang van de vernietiging behoeft geen antwoord aangezien, zoals hierna zal blijken, alle middelen worden verworpen.

VII. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

17.1. In het eerste middel voeren de verzoekers de schending aan van de artikelen 2 en 3 van het decreet van 8 mei 2009 ‘houdende vaststelling en realisatie van de rooilijnen’ (hierna: het rooilijnendecreet), het zorgvuldigheids- en het motiveringsbeginsel.

17.2. De verzoekers wijzen erop dat in het bestreden besluit onder meer het volgende wordt overwogen:

“Overwegende dat de opmaak van het rooilijn- en onteigeningsplan noodzakelijk is om de toekomstige uitvoering van wegenis- en rioleringswerken met open baangrachten, de aanleg van nutsvoorzieningen en de aanleg van bermen met groenaanplantingen mogelijk te maken, om het statuut van het private weggedeelte om te zetten van private weg met openbaar karakter naar een volwaardige gemeenteweg.”

17.3. Aan de hand van het hiervoor weergegeven citaat betogen de verzoekers dat de gemeenteraad in eenzelfde beslissing niet tegelijk enerzijds een rooilijnplan kan vaststellen en anderzijds aangeven dat er nog geen sprake is van een openbare weg waarover zij noch de verantwoordelijkheid, noch het beheer heeft. Bovendien kan een rooilijnplan het statuut van een weg niet wijzigen.

Verder is het volgens de verzoekers in strijd met de aangehaalde bepalingen van het rooilijnendecreet om reeds een gemeentelijk rooilijnplan vast te stellen voor een weg die op dat ogenblik niet gezien kan worden als een openbare weg, en die evenmin gezien kan worden als een gemeenteweg. In ondergeschikte orde voegen de verzoekers hieraan toe dat er minstens een juridische zekerheid dient te bestaan in de vorm van een definitieve beslissing waarbij het statuut van de weg wordt geregeld of waarbij wordt beslist tot het aanleggen of voorzien van een openbare gemeenteweg, alvorens een rooilijnplan kan worden vastgesteld. Te dezen ontbreekt deze zekerheid.

18. In hun memorie van wederantwoord stellen de verzoekers dat het door hen aangehaalde citaat over de omzetting van het statuut van de betrokken weg wel degelijk in de bestreden beslissing zelf is opgenomen. Deze passage is niet louter “ongelukkig geformuleerd”, maar komt verder in de bestreden beslissing nog terug. Het betreft wel degelijk een private weg en geen openbare weg.

De verzoekers merken verder op dat de verwerende partij niet ontkent dat het nog om een private weg gaat. Volgens de verwerende partij

zouden er nog slechts private weg-“gedeeltes” zijn die niet tot het openbaar domein behoren. De bestreden beslissing zelf motiveert dit echter niet afdoende.

19. In hun laatste memorie stellen de verzoekers dat de artikelen 2 en 3 van het rooilijnendecreet in die zin gelezen moeten worden dat het niet volstaat dat de weg in kwestie een openbaar karakter zou hebben. Net zoals alleen voor buurtwegen die behoren tot het openbaar domein op basis van het rooilijnendecreet rooilijnplannen kunnen worden opgemaakt, dient de openbare weg waarvan sprake is in voornoemd artikel 2 zich wel degelijk te bevinden op het openbaar domein. *In casu* staat het vast dat dit niet het geval is. De bedding van de weg is private eigendom.

Beoordeling

20. De artikelen 2 en 3 van het rooilijnendecreet luiden als volgt:

“Art. 2. De rooilijn is de huidige of de toekomstige grens tussen de openbare weg en de aangelande eigendommen. De rooilijn wordt vastgesteld in een rooilijnplan. Bij ontstentenis van een rooilijnplan, vastgesteld volgens dit decreet is de rooilijn de huidige grens tussen de openbare weg en de aangelande eigendommen.

[...]

Art. 3. Er worden rooilijnplannen opgesteld op twee niveaus :

1° gewestelijke rooilijnplannen voor de gewestwegen, met uitzondering van de autosnelwegen zoals bedoeld in de wet van 12 juli 1956 tot vaststelling van het statuut der autosnelwegen;

2° gemeentelijke rooilijnplannen voor de gemeentewegen.”

21. Vooreerst moet worden vastgesteld dat in de door de verzoekers geïmprimeerde passage van het bestreden besluit (randnr. 17.2) niet enkel de gevolgen van het rooilijnplan, maar ook de gevolgen van het onteigeningsplan worden vermeld.

Verder moet worden vastgesteld dat de verzoekers niet betwisten dat de Jagersweg een voor het openbaar verkeer bestemde verbindingsweg is. Anders dan de verzoekers dit zien, volstaat dit om de Jagersweg te aanzien als een openbare weg in de zin van het rooilijnendecreet.

Het gegeven dat de bedding van de weg (deels) private eigendom is, is irrelevant voor deze kwalificatie als openbare weg.

Ook de door de verzoekers aangehaalde passage uit het bestreden besluit maakt gewag van het openbaar karakter van de Jagersweg zodat de verzoekers ten onrechte uit die passage afleiden dat er onzekerheid zou bestaan of die weg een openbare weg is.

22. Het eerste middel wordt verworpen.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

23.1. In het tweede middel voeren de verzoekers de schending aan van artikel 9, § 2, laatste lid, en artikel 16 van het rooilijnendecreet, van het zorgvuldigheidsbeginsel en van het motiveringsbeginsel.

23.2. De verzoekers stellen dat de verplichte, individuele aankondiging van het openbaar onderzoek een foutief artikel 16 van het rooilijnendecreet citeerde. De verwerende partij corrigeerde dit lopende het openbaar onderzoek, zonder echter de termijn van het openbaar onderzoek te verlengen of een nieuw openbaar onderzoek te organiseren. Een zorgvuldige overheid diende echter de rechtzetting te doen met een aangetekend schrijven en daarenboven het openbaar onderzoek te verlengen of een nieuw openbaar onderzoek te organiseren.

24.1. In hun memorie van wederantwoord herhalen de verzoekers dat de rechtzetting van de fout in de aankondiging met een aangetekend schrijven diende te gebeuren en niet per gewone post.

24.2. Verder benadrukken de verzoekers dat door het openbaar onderzoek niet te verlengen de termijn om met volledige kennis van zaken een

bezwaarschrift in te dienen op onaanvaardbare wijze werd verkort, zodat de kwaliteit en de uitgebreidheid van hun bezwaarschriften eronder geleden hebben.

25. In reactie op het auditorsverslag waarin met verwijzing naar 's Raads arrest nr. 218.529 van 19 maart 2012 aangenomen wordt dat het normdoel van het ingeroepen artikel 9, § 2, laatste lid, werd bereikt aangezien de verzoekers voldoende geïnformeerd werden over de noodzaak van een machtiging voor de in dat artikel bedoelde werken en handelingen, stellen de verzoekers in hun laatste memorie dat zij ontegensprekelijk belang hebben bij hun middel om de onder randnummer 24.2 weergegeven reden.

Beoordeling

26. Artikel 9, § 2, van het rooilijnendecreet luidt als volgt:

“Het college van burgemeester en schepenen onderwerpt het ontwerp van gemeentelijk rooilijnplan aan een openbaar onderzoek dat binnen dertig dagen na de voorlopige vaststelling, bedoeld in § 1, minstens wordt aangekondigd door :

1° aanplakking in de gemeente;

2° een bericht in het Belgisch Staatsblad ;

3° een afzonderlijke mededeling, bij aangetekende brief in hun woonplaats, aan de eigenaars van de onroerende goederen die zich bevinden in het ontwerp van rooilijnplan;

[...]

Deze aankondiging vermeldt minstens :

1° waar het ontwerp ter inzage ligt;

2° de begin- en einddatum van het openbaar onderzoek;

3° het adres waar de opmerkingen en bezwaren dienen toe te komen of kunnen worden afgegeven en de te volgen formaliteiten;

4° dat een rooilijnplan ook gevolgen heeft voor werken en handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning is vereist, met verwijzing naar artikel 16, vierde lid, van dit decreet.”

Artikel 9, § 2, van het rooilijnendecreet voorziet in twee algemene wijzen van aankondiging van het openbaar onderzoek, namelijk de aanplakking in de gemeente en een bericht in het Belgisch Staatsblad, naast de individuele aankondigingen aan de eigenaars van de onroerende goederen die zich bevinden in het ontwerp van rooilijnplan.

Artikel 9, § 2, tweede lid, 4°, van het rooilijnendecreet schrijft voor dat de aankondiging van het openbaar onderzoek “minstens” moet vermelden dat een rooilijnplan ook gevolgen heeft voor werken en handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning is vereist, met verwijzing naar artikel 16, vierde lid, van het rooilijnendecreet.

27. In onderhavige zaak blijkt, wat overigens door de verzoekers niet wordt betwist, dat bij de twee algemene wijzen van aankondiging van het openbaar onderzoek artikel 9, § 2, tweede lid, 4°, van het rooilijnendecreet werd nageleefd.

28. De verzoekers viseren het gegeven dat in de individuele aankondigingen van het van 17 september tot 16 oktober 2012 gehouden openbaar onderzoek de tot 29 april 2012 geldende versie van artikel 16 van het rooilijnendecreet werd geciteerd en dat de verwerende partij pas lopende het openbaar onderzoek de met ingang van 30 april 2012 geldende versie van dit artikel heeft meegedeeld.

29. In de tot 29 april 2012 geldende versie van artikel 16, vierde lid, van het rooilijnendecreet wordt gesteld dat voor werken en handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning is vereist de machtiging wordt verleend door “naargelang van het geval, de Vlaamse Regering of het college van burgemeester en schepenen”.

In de met ingang van 30 april 2012 geldende versie van dit artikel luidt het dat de voornoemde machtiging wordt verleend door “de wegbeheerder”.

30. Het gegeven dat in de individuele aankondigingen de tot 29 april 2012 geldende versie van artikel 16 van het rooilijnendecreet wordt geciteerd, verhindert niet dat daarin, met verwijzing naar het voornoemde artikel, wordt vermeld dat een rooilijnplan ook gevolgen heeft voor werken en handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning is vereist. Uit de

laatstgenoemde vermelding blijkt dat ook bij de individuele aankondigingen van het openbaar onderzoek artikel 9, § 2, tweede lid, 4°, van het rooilijnendecreet werd nageleefd.

31. Ook nadat de conclusie in het auditoraatsverslag hen daartoe had moeten aanzetten, laten de verzoekers na om concreet aan te geven hoe het citeren van een achterhaalde versie van het meergenoemde artikel 16 in de individuele aankondigingen de inhoud van hun bezwaarschriften zou hebben kunnen beïnvloeden.

32. De conclusie is dat uit hetgeen de verzoekers aanvoeren geen schending van de ingeroepen bepalingen en beginselen blijkt.

33. Het tweede middel wordt verworpen.

C. Vierde middel

Uiteenzetting van het middel

34.1. In het vierde middel voeren de verzoekers de schending aan van artikel 1.1.4 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, van de artikelen 11.4.1 en 19 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 ‘betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen’, van het bij koninklijk besluit van 30 september 1977 vastgestelde gewestplan Turnhout en van de materiële motiveringsplicht als beginsel van behoorlijk bestuur.

34.2. In een eerste middelonderdeel voeren de verzoekers aan dat het bestreden besluit nergens aangeeft waarom het noodzakelijk is voor het algemeen nut. De verzoekers verwijten de verwerende partij een “salami-techniek” te hanteren door eerst – in 2003 – aan te kondigen dat er rooilijn- en onteigeningsplannen zullen worden opgemaakt en vervolgens, wanneer daartegen geen beroep wordt ingediend, de rooilijnen definitief vast te stellen met een zeer

brede rooilijn en voor te houden dat de principiële beslissing uit 2003 niet langer aanvechtbaar is. De verbreding van de rooilijn wordt gemotiveerd door te wijzen op de aanleg van baangrachten, rioleringswerken en nutsvoorzieningen. Voor de verzoekers is dit geen afdoende motivering waarom, met betrekking tot het algemeen nut, de rooilijnbreedte moet worden opgetrokken naar 12 meter. Het is immers ook zonder die brede rooilijn mogelijk om baangrachten aan te leggen en rioleringswerken en nutsvoorzieningen kunnen onder de baan zelf, of tussen baan en gracht worden aangebracht.

Volgens de verzoekers wordt in de bestreden beslissing evenmin aannemelijk gemaakt waarom er een noodzaak zou zijn om naar een rooilijn van 12 meter breed te gaan, temeer nu reeds blijkt dat dit voor de aanleg van baangrachten en riolering niet noodzakelijk is. Dat een rooilijnbreedte van 12 meter algemeen gangbaar is in de gemeente en eenvormigheid ter zake aangewezen is, maakt geen afdoende motivering uit. De ontworpen rooilijn wijkt immers op veel plaatsen af van de bestaande feitelijke rooilijn en bovendien moet steeds de concrete situatie worden beoordeeld – te dezen betreft het een residentieel bos. De ontworpen rooilijnplannen zijn overgedimensioneerd en niet in overeenstemming met de feitelijke breedte van de dreven in de buurt. Wanneer de afstand van “feitelijke afbakening” tot “feitelijke afbakening” genomen wordt, zijn de dreven in de buurt alle ongeveer 9,5 à 10 meter breed. Op die breedte bevinden zich thans de asfaltweg, de nutsvoorzieningen en de baangrachten. Volgens de verzoekers kan de riolering eveneens in die afstand ingepast worden.

De verzoekers kunnen evenmin instemmen met de argumenten die de verwerende partij in de eerder vermelde procedure aanvoerde, namelijk dat rekening werd gehouden met een richtlijn van de provincie Antwerpen van 1 februari 1956 en dat de breedte van het asfalt op slechts 3,70 meter zou worden gehouden. Zij vrezen echter een verbreding van het asfalt tot 5 à 6 meter en betogen dat dit niet nodig is om de percelen te ontsluiten. Ten slotte wijzen zij erop dat niet wordt gemotiveerd waarom langs beide zijden van de weg een riolering moet worden aangelegd. Voorts zijn nutsvoorzieningen nu ook al voorhanden en gaat het argument van de aanleg van twee baangrachten evenmin

op, aangezien deze al aanwezig zijn, niet worden onderhouden door de gemeente en de beweerde wateroverlast zich slechts occasioneel voordoet rond de percelen van het project Amanis.

34.3. In een tweede middelonderdeel voeren de verzoekers aan dat het bestreden besluit niet in overeenstemming te brengen is met de goede ruimtelijke ordening in de buurt, waarbij rekening moet worden gehouden met de ligging in woongebied volgens het gewestplan Turnhout met nadere typering “woonbos” in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan, met de zorgplicht na de vastlegging van de ankerplaats en met het residentieel karakter van dit woongebied dat in een bos ligt. Zij merken op dat het een landelijk woongebied betreft, gelegen in het beschermde erfgoedlandschap van de Abdij van Westmalle, met veel open ruimte doch ook residentiële bebouwing en landhuizen die zich uitstrekken over grotere percelen. Het compartimentenlandschap rond de Abdij van Westmalle wordt wezenlijk aangetast door de verbreding van de dreven. Ook de zorgplicht inzake ankerplaatsen en erfgoedlandschappen wordt volgens de verzoekers miskend. De verbreding vereist dat de bestaande bomen worden gerooid, wat het woonbos onmiskienbaar zal aantasten.

34.4. In een derde middelonderdeel voeren de verzoekers aan dat het bestreden besluit vertrekt van de verkeerde premisse inzake het toekomstige rioleringsbeleid. Inzake de problematiek van de afvalwaterriolering heeft de verwerende partij het betrokken gebied ingekleurd als “groene zone”, wat inhoudt dat er voor dit gebied in een aansluiting op het rioleringsnetwerk wordt voorzien. Deze keuze is volgens de verzoekers geenszins evident, nu het om een residentieel gebied gaat, dat ver verwijderd ligt van een woonkern. De verwerende partij kon er dan ook mee volstaan dit gebied in te kleuren als een individueel te optimaliseren buitengebied, waarbij de verschillende individuele eigenaars moeten voorzien in een eigen waterzuivering. Ook hier beklagen de verzoekers er zich over dat de verwerende partij een “salami-techniek” hanteert. Voorts noemen zij het frappant dat de verwerende partij er niet in slaagt om inzake zonering voor afvalwaterriolering het verschil in behandeling tussen de kwestieuze rustige en dunbevolkte wijk enerzijds en de andere, drukkere

gebieden van de gemeente anderzijds, te verantwoorden. Een kosten-batenanalyse zou zeker wijzen in het voordeel van een individuele zuivering in dergelijke residentiële zone. Mocht men toch bij de afvalwaterriolering blijven, rijst de vraag waarom de rooilijnen aan beide kanten verbreed moeten worden. Dienaangaande merken de verzoekers op dat de verwerende partij reeds eigenares is van de volledige strook grond aan één kant van de Jagersweg, zodat minstens de rooilijn- en onteigeningsplannen betreffende de Jagersweg geen bestaansreden meer hebben. De echte reden voor de plannen ligt in de verbreding van de Jagersweg.

35. In hun memorie van wederantwoord voegen de verzoekers toe dat er niet kan worden ontkend dat er een veel bredere dan de actueel bestaande weg zal worden aangelegd.

36. In hun laatste memorie beperken de verzoekers er zich toe te verwijzen naar de argumentatie in het verzoekschrift en de memorie van wederantwoord.

Beoordeling

37.1. Inzake het nagestreefde algemeen nut en de vastgestelde breedte van 12 meter tussen de rooilijnen overweegt het bestreden besluit onder meer hetgeen volgt:

“Overwegende dat de opmaak van het rooilijn- en onteigeningsplan noodzakelijk is om de toekomstige uitvoering van wegenis- en rioleringswerken met open baangrachten, de aanleg van nutsvoorzieningen en de aanleg van bermen met groenaanplantingen mogelijk te maken [...].

Overwegende dat het rooilijn- en onteigeningsplan noodzakelijk is voor het toekomstige stedenbouwkundige vergunningenbeleid, in het bijzonder met betrekking tot de inplanting van de nieuwe rooi- en bouwlijnen bij verkavelingsaanvragen, nieuwbouw, ...

[...]

Volgens de Vlaamse kaart van de overstromingsgevoelige gebieden (2011) lig[gen] de Jagersweg en de omliggende straten Eikendreef, Eekhoorndreef en Lindedreef gedeeltelijk in effectief overstromingsgevoelig gebied. De Jagersweg is eveneens gelegen in risicozone voor overstromingen (2006). Deze officiële kaarten bevestigen

aldus dat er een waterproblematiek heerst in de ruime omgeving. Bovendien wordt dit bevestigd in enkele bezwaarschriften. De verwerving van de wegzaten is noodzakelijk om onderhoudswerken en ingrepen aan de waterhuishouding (oa. baangrachten) te kunnen uitvoeren.

[...]

Een rooilijnbreedte van 12 meter is algemeen gangbaar in de gemeente en eenvormigheid daarin is ten zeerste aangewezen. De ervaring leert het gemeentebestuur dat een rooilijnbreedte van 12 meter minimaal nodig is voor de aanleg van de heden vereiste infrastructuur in woongebied, in het bijzonder bij tweerichtingsverkeer met bebouwing aan de beide zijden van de weg. Ook het advies van Pidpa-HidroRio bevestigt de minimale rooilijnbreedte van 12 meter. De rooilijnbreedte wordt bepaald door o.a. de wegenis, de aanleg van nutsleidingen, baangrachten, berm met bomenrij en openbaar groen. In functie van de gangbare breedten geeft dit bv.: zone voor nutsvoorzieningen tegen de rooilijn 2 x 1 m, baangrachten 2 x 1,3m, wegberm met bomenrij 2 x 1,35 meter en wegenis met goot en boordsteen 3,7m + (2 x 0,5m) = 12 meter.

Bovendien voorzien de verkavelingen 1982/005, 1984/007, 1986/013, 1988/018, 1990/01, 2007/12 en 2012/15 die in de loop der jaren werden goedgekeurd in de Jagersweg, Eikendreef en Eekhoorndreef allen in een rooilijnbreedte van 12 meter. Deze verkavelingen vormen eveneens een bestaande juridische toestand waarvan vertrokken wordt. Het bezwaar wordt niet weerhouden.

5. Het rooilijnplan op zich wijzigt de bestaande ruimtelijke structuur van de omgeving niet. Een rooilijnbreedte van 12 meter laat toe om te werken met bv. open baangrachten en onverharde bermen met straatbomen. Deze vorm van omgevingsaanleg is niet in strijd met de goede ruimtelijke ordening”.

[...]

Hoewel de bestaande grachten zorgen voor de afvoer naar de Antwerpsesteenweg, heerst er een waterproblematiek in het gebied [...]. Om onderhoud, renovatie en uitbreidingswerken aan het net van baangrachten te kunnen uitvoeren, dienen deze te worden opgenomen binnen het openbaar domein.”

37.2. Er moet worden vastgesteld dat de verzoekers in hun eerste middelonderdeel geheel voorbijgaan aan meerdere van de in het citaat (randnr. 37.1) aangehaalde motieven en met name aan het motief dat er in ruimte moet worden voorzien voor wegbermen met bomenrijen en aan het motief dat de ter plaatse vergunde verkavelingen in een rooilijnbreedte van 12 meter voorzien.

Uit het voorgaande volgt dat het middel op een onjuist uitgangspunt steunt in zoverre het ervan uitgaat dat het bestreden besluit enkel

gemotiveerd wordt door de aanleg van baangrachten, rioleringswerken en nutsvoorzieningen.

Het blijkt niet dat er aan het bestreden rooilijnplan geen motieven van algemeen belang ten grondslag zouden liggen.

37.3. Voor het overige komt het eerste middelonderdeel voor als opportunitetskritiek. In de uitoefening van het hem opgedragen wettigheidsstoezicht is de Raad van State niet bevoegd om kennis te nemen van en uitspraak te doen over opportunitetskritiek.

38. Er moet worden vastgesteld dat wat in het tweede middelonderdeel wordt aangevoerd, ook reeds werd aangevoerd in de bezwaarschriften die de verzoekers tijdens het openbaar onderzoek hebben ingediend. In het bestreden besluit wordt dit bezwaar als volgt weerlegd:

“Het rooilijnplan op zich wijzigt de bestaande ruimtelijke structuur van de omgeving niet. Een rooilijnbreedte van 12 meter laat toe om te werken met bv. open baangrachten en onverharde bermen met straatbomen. Deze vorm van omgevingsaanleg is niet in strijd met de goede ruimtelijke ordening.

De omgeving is volgens het gewestplan Turnhout gelegen in ‘woongebied’, de bestemming ‘woongebied met residentieel karakter’ bestaat niet in het gewestplan. De woonomgeving wordt in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan wel getypeerd als woonbos.

Het rooilijnplan heeft het behoud of verwijdering [van] straatbomen en grachtenpatroon niet als onderwerp. Hiervoor moet een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning gebeuren, die beoordeeld wordt door de vergunningverlenende overheid. De lopende aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning van het gemeentebestuur van Malle voor de aanleg van een nieuwe baangracht langs de Jagersweg over een lengte van ca. 290 meter met de aanplanting van een nieuwe straatbomenrij van ca. 25 winterlindes bewijst de intenties van het gemeentebestuur omtrent het behoud of het herstel van de bomenrijen en het bestaande grachtenpatroon in [het] waardevolle landschap in de omgeving van de abdij.

[...]

Het rooilijnplan heeft niet als doelstelling, noch als onderwerp om de rust en het landelijk karakter te wijzigen. Een eventuele heraanleg van de weg kan het landelijke karakter wijzigen, doch niet per definitie in negatieve zin.

[...]

[...] de aanleg en herwaardering van baangrachten is niet strijdig met, maar complementair aan de retentiezone die voorzien is in het GRS. De visie uit het GRS omtrent de omgeving van de abdij werd intussen vertaald in het definitief vastgestelde gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Erfgoedlandschap Abdij van Westmalle. Het rooilijn- en onteigeningsplan is hiermee niet in strijd.”

De verzoekers bekritisieren de hiervoor geciteerde weerlegging niet, laat staan dat ze er de onjuistheid van aantonen. Aangezien, zoals de verwerende partij terecht opmerkt, de verzoekers niet aantonen dat die weerlegging niet correct of niet pertinent zou zijn, kan het tweede middelonderdeel niet tot nietigverklaring leiden.

39. Wat het derde middelonderdeel betreft, merkt de verwerende partij terecht op dat de beslissing om in de Jagersweg te voorzien in de aanleg van een rioleringsnet en/of aansluiting op een collectieve afvalwaterzuivering niet het voorwerp vormt van het bestreden besluit.

In de mate waarin de verzoekers in het derde middelonderdeel uitgaan van de gegrondheid van het eerste middelonderdeel wordt verwezen naar de verwerping van dit onderdeel hiervoor.

Voor het overige komt het derde middelonderdeel voor als opportuniteitskritiek die niet ontvankelijk is om de onder randnummer 37.3 weergegeven reden.

40. Het vierde middel wordt verworpen.

D. Derde middel

Standpunt van de partijen

41.1. In het derde middel voeren de verzoekers de schending aan van de artikelen 26 en 29 van het van het decreet van 16 april 1996 ‘betreffende de landschapszorg’ (hierna: het landschapsdecreet), artikel 1 van het besluit van de Vlaamse regering van 9 mei 2008 ‘tot bepaling van nadere regels voor de

zorgplicht betreffende definitief aangeduide ankerplaatsen en erfgoedlandschappen' (hierna: het uitvoeringsbesluit zorgplicht), het zorgvuldigheids-, het motiverings- en het redelijkheidsbeginsel.

41.2. De verzoekers betogen dat de Jagersweg gelegen is in een ankerplaats/erfgoedlandschap, zodat de verwerende partij een motiveringsnota had moeten opstellen op grond van de bepalingen aangehaald in het middel. De verwerende partij heeft thans op niet afdoende wijze en zonder die verplichte nota, besloten dat de definitieve vaststelling van het rooilijn- en onteigeningsplan enkel de feitelijke en juridische eigendomsstructuur en het statuut van de wegen wijzigt en dat aldus geen directe of negatieve impact op de waarde en kenmerken van de ankerplaats/erfgoedlandschap verwacht kan worden. Voor een dergelijk oordeel is echter een motiveringsnota vereist waaruit de positieve dan wel negatieve effecten voor het erfgoedlandschap blijken. Bovendien is het oordeel van de verwerende partij dat er geen negatieve impact te verwachten zou zijn, kennelijk onredelijk, nu de plannen tot gevolg hebben dat er bomen moeten worden gerooid. Het landschap rond de abdij van Westmalle werd net beschermd omwille van de typische dreven die kenmerkend zijn voor de omgeving.

42. In haar memorie van antwoord stelt de verwerende partij dat de verzoekers uitgaan van de verkeerde premisse dat het rooilijn- en onteigeningsplan voor de Jagersweg een nadelige invloed kan hebben op de ankerplaats, thans het erfgoedlandschap "Abdij van Westmalle". In tegenstelling tot wat de verzoekers voorhouden, heeft het rooilijn- en onteigeningsplan immers geen verbreding van de weg tot gevolg, noch het rooien van bomen.

De verwerende partij stelt dat op het voorgaande "reeds tot in den treure" werd gewezen in de overwegingen van het bestreden besluit. De verwerende partij verwijst onder meer naar het hiervoor onder randnummer 37.1 weergegeven citaat uit het bestreden besluit.

43. In hun memorie van wederantwoord betwisten de verzoekers met verwijzing naar de rechtspraak van de Raad van State en de Raad voor

Vergunningsbetwistingen inzake de watertoets bij het verlenen van verkavelingsvergunningen, dat het rooilijn- en onteigeningsplan enkel maar de feitelijke en juridische eigendomsstructuur en het statuut van de wegen wijzigt en hierdoor dus geen negatieve invloed kan veroorzaken op het erfgoedlandschap.

44. In hun laatste memorie stellen de verzoekers dat het enorm tegenstrijdig is om enerzijds een standpunt te steunen op het feit dat de gemeente geen intentie heeft om bomen te rooien, doch anderzijds te aanvaarden dat de gemeente voor deze werken de nodige stedenbouwkundige vergunningen zal aanvragen waaruit blijkt dat de gemeente wél de intentie heeft om deze werken uit te voeren.

Beoordeling

45. Het uitgangspunt van het middel is dat het landschapsdecreet en het uitvoeringsbesluit zorgplicht toepasselijk zijn op het bestreden besluit omdat dit besluit tot gevolg heeft dat er binnen het erfgoedlandschap gelegen bomen moeten worden gerooid.

Zoals in hun vierde middel (randnr. 37.2) gaan de verzoekers er in hun derde middel aan voorbij dat het bestreden besluit steunt op het uitdrukkelijk tot uitdrukking gebrachte motief dat er tussen de rooilijnen ruimte moet worden voorzien voor wegbermen met bomenrijen.

Ook nadat in het auditoraatsverslag is vastgesteld dat slechts een klein deel van de Jagersweg binnen het erfgoedlandschap gelegen is en dat enkel zesde verzoekster belang heeft bij het middel omdat zij de enige is die eigenares is van een binnen het erfgoedlandschap gelegen perceel, laten de verzoekers na te preciseren welke binnen het erfgoedlandschap gelegen bomen als gevolg van het bestreden besluit zouden moeten worden gerooid.

Op grond van de door de verzoekers bijgebrachte gegevens blijkt niet dat het bestreden besluit tot gevolg heeft dat er binnen het erfgoedlandschap gelegen bomen moeten worden gerooid.

46. Het derde middel, dat gesteund is op een uitgangspunt waarvan de juistheid niet blijkt, wordt verworpen.

E. Vijfde middel

Uiteenzetting van het middel

47.1. In het vijfde middel voeren de verzoekers de schending aan van de artikelen 9 en 16 van het rooilijnendecreet en van het zorgvuldigheidsbeginsel.

47.2. Volgens de verzoekers had het ontwerp van rooilijn- en onteigeningsplan opnieuw aan een openbaar onderzoek onderworpen moeten worden omdat – na het openbaar onderzoek en voor de definitieve vaststelling van de plannen – de Vlaamse regering op 19 oktober 2012 het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur regio Noorderkempen, Erfgoedlandschap ‘Abdij van Westmalle’” definitief heeft vastgesteld. Daardoor wijzigde de planologische en juridische context van het plangebied. Van een normale en zorgvuldige overheid mag dan worden verwacht dat zij een nieuw openbaar onderzoek organiseert.

48. Zowel in hun memorie van wederantwoord als in hun laatste memorie beperken de verzoekers er zich toe te verwijzen naar de argumentatie in het verzoekschrift.

Beoordeling

49. Zoals blijkt uit de overwegingen ervan (randnr. 38) heeft het bestreden besluit rekening gehouden met het in het middel bedoelde gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan. Uit het enkele feit dat dit uitvoeringsplan pas enkele

dagen na het einde van het openbaar onderzoek definitief werd vastgesteld, volgt niet dat er een nieuw openbaar onderzoek over het ontwerp van rooilijn- en onteigeningsplan had moeten worden georganiseerd.

Verder kan alleen maar worden vastgesteld dat de verzoekers nalaten te antwoorden op de in het auditorsverslag bijgetreden stelling van de verwerende partij dat er geen enkele reden was om een nieuw openbaar onderzoek te organiseren.

50. Het vijfde middel wordt verworpen.

F. Zesde middel

Uiteenzetting van het middel

51.1. In het zesde middel voeren de verzoekers de schending aan van het zorgvuldigheidsbeginsel, het motiveringsbeginsel en “de regels van het openbaar onderzoek”.

51.2. Volgens de verzoekers is de verwerende partij in gebreke gebleven om op een zorgvuldige en correcte manier de bezwaarschriften te bespreken en te behandelen. Zij heeft immers geen rekening gehouden met alle tijdens het openbaar onderzoek ingediende bezwaarschriften en al helemaal niet met de bezwaarschriften die tijdens het openbaar onderzoek van 2009 werden ingediend en die werden aangehecht aan de tijdens het openbaar onderzoek van 2012 ingediende bezwaarschriften en er een integraal onderdeel van uitmaakten.

52. Zowel in hun memorie van wederantwoord als in hun laatste memorie beperken de verzoekers er zich toe te verwijzen naar de argumentatie in het verzoekschrift.

Beoordeling

53. In tegenstelling tot wat de verzoekers voorhouden, blijkt dat de verwerende partij wel degelijk rekening heeft gehouden met alle bezwaarschriften die tijdens het openbaar onderzoek werden ingediend. Alle bezwaarschriften, en dus ook deze van de verzoekers, werden door de verwerende partij onderzocht en op gemotiveerde wijze weerlegd.

Bij een aantal bezwaarschriften was het oorspronkelijke bezwaarschrift van 2009 als bijlage gevoegd. Zoals blijkt uit de motivering van het bestreden besluit heeft de verwerende partij ook die bijlagen mee in aanmerking genomen.

54. Het zesde middel wordt verworpen.

G. Zevende middel

Uiteenzetting van het middel

55.1. In het zevende middel voeren de verzoekers aan dat de verwerende partij zich schuldig maakt aan machtsafwending en het zorgvuldigheidsbeginsel miskent.

55.2. De verzoekers betogen dat de verwerende partij haar bevoegdheid tot het vaststellen van rooilijnplannen aanwendt om een ander oogmerk te bereiken dan datgene wat zij werkelijk voorhoudt, met name het creëren van een ruimtelijk beslissingskader waarbinnen moeilijk met de goede ruimtelijke ordening in overeenstemming te brengen bouwvergunningsaanvragen toch moeten worden afgeleverd. De rooilijnplannen werden opgemaakt om een verbreding van de wegen te kunnen uitvoeren om het geplande project Amanis evenals het ziekenhuis St.-Jozef van Emmaüs aan de Jagersweg te kunnen bedienen en exploiteren.

Volgens de verzoekers voert de verwerende partij door de rooilijn- en onteigeningsplannen voor de Eikendreef, de Jagersweg en de Eekhoorndreef in drie afzonderlijke beslissingen definitief vast te stellen, om juridische redenen een kunstmatige opsplitsing door. Hoewel het bestreden besluit vermeldt dat het los staat van de plannen van de vzw Emmaüs, zien de verzoekers wel degelijk een link tussen deze bouwplannen en de thans bestreden rooilijn- en onteigeningsplannen. Zij wijzen op het feit dat al in 2003 duidelijk was dat de gronden naast de vzw Emmaüs – die toen al eigendom waren van de vzw – “ontwikkelaar” moesten worden gemaakt voor uitbreiding van de gezondheidsinstellingen. Ook het feit dat de prioriteit voor de rooilijnplannen werd gelegd bij de dunbevolkte buurt Nooitrust, en dat de rooilijnplannen in onderling overleg met de vzw Emmaüs besproken moesten worden, geeft dit volgens hen aan.

56. In hun memorie van wederantwoord benadrukken de verzoekers dat het korte tijdsverloop van zes maanden tussen de beslissing om de rooilijnplannen op te maken en de eerste aanvraag van de vzw Emmaüs tot stedenbouwkundig attest er wel degelijk op wijst dat de plannen van deze laatste al gekend waren op het ogenblik van de beslissing tot opmaak van de rooilijnplannen. Bovendien gaat de verwerende partij er volgens de verzoekers aan voorbij dat het niet alleen om het specifieke project van Amanis gaat, maar om het algemene plan om de site verder uit te bouwen en te exploiteren, waarvoor de bredere weg noodzakelijk is. Ook het uiteindelijk voorwaardelijk gunstig advies van de verwerende partij ten aanzien van het project Emmaüs toont aan dat er wel degelijk een band bestaat tussen de thans bestreden rooilijnplannen en de bouwplannen van de vzw Emmaüs en dat die bouwplannen de werkelijke reden voor de rooilijnplannen vormen.

57. In hun laatste memorie beklemtonen de verzoekers dat uit de feitelijke omstandigheden zeer duidelijk blijkt dat het bestreden besluit enkel en alleen maar werd genomen teneinde de stedenbouwkundige projecten van de vzw Emmaüs te faciliteren.

Beoordeling

58. Er moet worden vastgesteld dat wat in het middel wordt aangevoerd, ook reeds werd aangevoerd in de bezwaarschriften die de verzoekers tijdens het openbaar onderzoek hebben ingediend. In het bestreden besluit wordt dit bezwaar als volgt weerlegd:

“Het gemeentebestuur ontkent dat de opmaak van de rooilijn- en onteigeningsplannen kaderen in uitbreidingsplannen van Emmaüs vzw. De gemeenteraad besliste in 2003 tot opmaak van rooilijn- en onteigeningsplannen voor verschillende straten in Malle, waarvoor de motivatie hoger is omschreven. Dit gemeenteraadsbesluit staat aldus los van de plannen van Emmaüs vzw.”

59.1. Machtsafwending is de onwettigheid die erin bestaat dat een bestuursorgaan de bevoegdheid die hem bij wet tot het bereiken van een bepaald doel van algemeen belang is gegeven, uitsluitend aanwendt tot het nastreven van een ander doel. Het uitsluitend nastreven van dit ander doel, te dezen het dienen van het particulier belang van de vzw Emmaüs, dient te worden aangetoond met voldoende ernstige en overeenstemmende vermoedens.

59.2. Bij de beoordeling van het vierde middel (randnr. 37.2) is reeds vastgesteld dat niet blijkt dat er aan het bestreden rooilijnplan geen motieven van algemeen belang ten grondslag zouden liggen.

60. Gelet op wat voorafgaat, wordt in het middel niet aangetoond dat het bestreden besluit uitsluitend nastreeft het belang van de vzw Emmaüs te dienen of dat de verwerende partij onzorgvuldig zou hebben gehandeld.

61. Het zevende middel wordt verworpen.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partijen worden verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 1400 euro, ieder voor een achtste.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van dertig januari 2015, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Johan Lust,	kamervoorzitter,
Pierre Lefranc,	staatsraad,
Jan Clement,	staatsraad,
bijgestaan door	
Greta Scheveneels,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Greta Scheveneels

Johan Lust